

Languages on this page:

ISSN 1652-7224 ::: Publicerad den 31 mars 2010

Utskriftsvänlig pdf-fil

Läs mer fotboll på idrottsforum.org

Den amerikanska *For Dummies*-serien introducerades 1991, med boken *DOS For Dummies*, skriven av Dan Gookin och publicerad av IDG Books. Detta var den första introduktionsboken till det då dominerande dataoperativsystemet för IBMs och kompatibla persondatorer. Boken blev en omedelbar försäljningsframgång och ledde till fler *For Dummies*-böcker, främst inom teknologi- och mjukvarusegmentet. Så småningom blev ämnesvalet friare, fler och fler böcker publicerades under tioårsperioden fram till 2001, då *Hungry Minds*, som förlaget döpts om till kort dessförinnan, köptes upp av förlagsjätten Wiley i Hoboken, NJ. Wiley har fortsatt utgivningen i eskalerande takt, och hittills har ca 1.700 titlar kommit ut, alla med underrubriken "A Reference for the Rest of Us". Böckerna har en likartad uppbyggnad, väl beskriven av Ørnulf Seippel som för forumets räkning läst *Coaching Soccer for Dummies*, framställd av National Alliance for Youth Sports tillsammans med Greg Bach. Vår recensent är ingen *dummy* när det gäller fotbollsträning; han har tränarutbildning från Oslo Fotballkrets och har tidvis praktiserat sina kunskaper. Och med den bakgrunden är han inte särskilt imponerad av *Dummies*-boken – att lära sig lära ut fotbollsteknik med hjälp av en bok är inte någon bra idé – och missnöjet smittar av sig på andra böcker i serien och konceptet. I slutändan ser Seippel sig nödsakad att avråda från *Dummies*-böcker överhuvudtaget!

Ålderstigen nybörjarpedagogik

Ørnulf Seippel

Norges teknisk-naturvitenskapelig universitet (NTNU)

National Alliance for Youth Sports & Greg Bach

Coaching Soccer for Dummies

362 sidor, hft., ill.

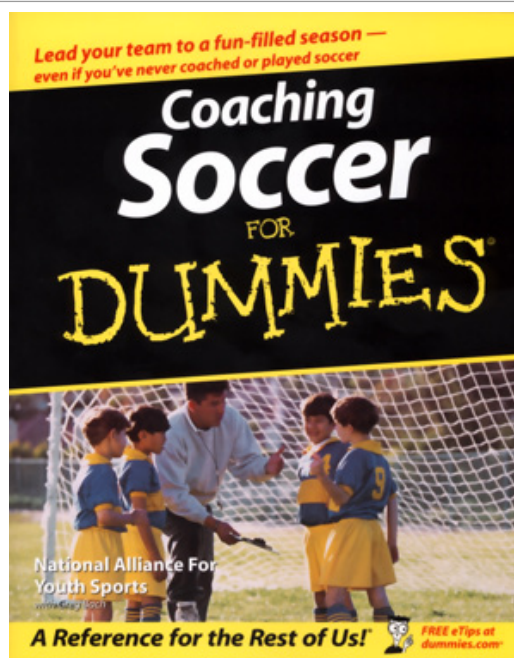
Hoboken, NJ: Wiley Publishing 2006

ISBN 978-0-471-77381-8

Aldri har jeg lest en så liten del av en bok jeg skal anmelde. Sjelden har jeg følt meg sikrere på at jeg har en god nok oversikt over hva boken inneholder, hva bokens formål er og i hvilken grad den vil være i stand til å nå disse målene.

Boken det her handler om er en innføring i det å trene fotballag for den som ikke kan noe om dette fra før. Den er bygget opp i seks hoveddeler som igjen består av til sammen 22 kapitler. Første hoveddel heter "Getting Started Coaching Soccer", og vi får vite litt om hvor viktig du er i forhold til barna som skal spille fotball og familiene deres; at du må ha en fotballfilosofi der du legger vekt på glede, lagspill og det sosiale; at alle barna teller; at "sportmanship" er viktig og at du må passe på å motivere spillerne dine. Også må du finne ut av hva slags serie laget ditt spiller i og hvilke regler som gjelder der. Vi fortsetter på et nivå som nok noen vil finne litt elementært; hva er egentlig en keeper, hvordan er reglene og hva driver dommeren med. Men, i en bok for dummies har det vel sin plass.

Så kommer virkelig utfordringen om man har med et utvalg ustyrlike småbarn å gjøre og er forventet å få dem til å spille fotball: "Building Your Coaching Skills". Et kapittel om å forholde seg til foreldre, et om å bli kjent med ditt eget lag (finne fram til styrker og svakheter, finne en plass til alle), et om hvordan man forbereder en god trening (husk negleklipper!), og et om hvordan man forholder seg i kamp. Når du har fått skikk på dette (foreldre, spillere, trening og kamp) så er det før du vet ord av det midt i sesongen og det er på høy tid med et lite løft: "Refining Your

Approach at Midseason”. Her følger også en slags oppsummering jeg oppfatter som kvintessensen av denne bokas innhold – og form: ”Be creative in your planning, enthusiastic in your instruction, and overflowing with your praise” (s 93): sympatisk og ubrukkelig.

Del tre tar for seg ”Beginning and Intermediate Soccer”, og her kommer figurer og bilder av hvordan man skyter, passer og header (dette siste burde jeg burde ha lest for 40 år siden, eller: burde jeg virkelig det? Er det ikke egentlig fordummende å heade?) og tre sider om hvordan man utvikler en god keeper. Også må vi få skikk på det offensive spillet, og det defensive. Sidene går, vi er nå kommet til 244, og det er rimelig nok tid for ”Advanced Soccer Strategies”:

skal vi spille (offensivt) 2-3-5, 4-2-4, 3-3-4, 3-5-2 eller 3-4-3 ? Og hva med det defensive? Som vel rimelig er, så er også ’advanced’ mye av det samme som ’beginning’, bare litt mer ? avansert: litt mer om å heade og så videre. Jeg fikk altså ikke meg med det grunnleggende her – om headinger – så for meg er dette litt perler for svin.

Så er det tid for ”The Extra Points”: oppvarming, skader, diett, drikke, vanskelige foreldre, resultater eller prestasjoner eller bare glede (uten prestasjoner?), utrivelige tilskuere eller/og trenere, disiplin og reiser. Avslutningsvis får vi ”The Part of Tens” som viser til ti måter å gjøre sesongen minneverdige på og ti måter å avslutte sesongen i høygir på.

Hovedgrunnen til at mesteparten av boken er forblitt ulest er først og fremst at den består av, føles det, tusen på tusen av omstendelige punkter og underpunkter og at man ved å se på disse punktene får en godt overblikk over hva denne boka vil være og er, og dermed ikke trenger å lese den. En annen grunn er at jeg ikke helt er målgruppen for denne boken; ikke det at jeg har ekstremt god peiling på fotballtrening, men jeg har gjennomført et trenerkurs i regi av Oslo fotballkrets; jeg er rett og slett ikke en dummy i denne sammenhengen.

Spørsmålet som uunngåelig melder seg her er om jeg virkelig hadde lært meg å lære bort headings edle kunster ved å lese litt mer inngående i denne boken. Vi vil aldri få et sikkert svar på dette, men jeg er i tvil. Idrett er i det store og det hele en type praksis som er så kroppslig at det kan virke litt merkelig å skulle lære det bare ved hjelp av en bok. Hvis man skal være grei, kan man jo da heller vurdere om det kan være en god bok sammen med mer praktiske kurs (for trenere). Sammenlikner jeg dummies med den boken som ble brukt som del av trenerutdannelsen i Oslo fotballkrets for noen år siden (Bergo 2002) så faller dummies-boken klart sammen; få sterke og mange svake sider.

Den måten denne boken derimot kan fungere på er nettopp i kraft av alle punktene den inneholder: opplistingen. Den er nok bedre som en huskeliste for hva man bør ta opp på et foreldremøte enn hvordan man lærer noen en innsiddepasning. Beveger vi oss over til det mer fotballmessige kan boken kanskje skape en viss forståelse for offensive spillemønstre, men medtaket må fortsatt læres et annet sted.

Når jeg blar gjennom denne boken tenker jeg også at det er veldig gammeldags å operere med dårlige svart-hvitt tegninger for å illustrere fotballteknikk og samspill. Og da tenker jeg ikke bare på at tegningene er dårligere enn de som finnes i andre bøker, men at du i Youtubes tidsalder vil finne alt det som her illustreres med treige tegninger i fiffige videosnutter, og med det er man mange skritt nærmere en god forståelse enn det man er ut fra denne boken. Skal man følge denne boken oppfordring er stedet www.nays.org.

Mange av oss har vel vandret hyllelangt i en bokhandel og sett på noen av de karakteristiske gule et-eller-annet-for-dummies-bøkene som står der og gjør oss oppmerksomme på alt vi ikke kan. Av og til har vi kanskje også tenkt at det kunne vært morsomt eller nyttig å lese en eller flere av dem; om det så er et plutselig og forbigående ønske om egentlig å skjønne mer av Windows, spille trommer eller bare litt undring over hva i all verden vi skal kunne lære ut fra den litt mer obskure ”DDR für Dummies”. Alt i alt føler jeg likevel at dette ikke er en bok jeg vil anbefale for så mange; delvis fordi prosjektet å lære fotballtrening pr. bok i seg selv er vanskelig, delvis fordi boken er gammeldags og dårligere enn andre konkurrerende bøker på markedet. I tillegg var det noe ved denne boken som nok gjør at jeg også vil tenke meg om en gang eller to før jeg kaster meg over andre bøker i denne gule for-dummies-serien.

Men, når det er sagt, så er det jo også slik at vi som er i arbeid i dagens post-industrielle samfunn må være friske og fleksible, og vi må være villige til å bytte jobb når vår kompetanse brått en dag er passé. Og siden det å være fotballtrener på høyt nivå er en av få jobber med relativt god betaling der det i liten grad kreves formell utdanning, kan det jo kanskje likevel være nyttig å ha denne boken i bokhylla når det en dag smeller. Samtidig skal man ha i bakhodet at dette nok er et av de mer usikre yrker man kan velge seg. Kanskje er det også blant de kjedeligste: En ting er å lede laget ditt i Champions League finalen, noe ganske annet å drille inn forsvarsformasjoner en mørk skandinavisk ferbuarkveld. Og Lyn gjorde det aldri så bra (om man begrenser det historiske perspektivet til de siste ti-tyve årene) som da de (i praksis) ikke hadde trener. Hvilket vel bare gjør boken enda mindre nødvendig?

Referencer

Bergo, Aksel m.fl. 2002. *Ferdighetsutvikling i fotball – handlingsvalg og handling*. Oslo: Akilles.

” Spørsmålet som uunngåelig melder seg her er om jeg virkelig hadde lært meg å lære bort headings edle kunster ved å lese litt mer inngående i denne boken.

© Ørnulf Seippel 2010.

 Hitta bästa pris på boken hos Prispallen.se

 Kjøp boken fra Capris.no

 Sammenlign priser på bogen hos Pensum.dk

 Buy this book from Amazon.co.uk

 Buy this book from Amazon.com

www.idrottsforum.org | Redaktør Kjell E. Eriksson | Ansvarig utgivare Aage Radmann